

PARA | HABER

Tarihi rekor

Düşen kredi faizleriyle konut satışları adeta patladı. Sadece Haziran ayında 190 binin üzerinde konut satıldı. İpotekli konut satışı 101 bin 504 oldu. Ekonomistlere göre faizler düşük kaldığı sürece konuta ilgi devam edecek...

KREDİ faizlerindeki düşüş konut satışlarında rekor getirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye genelinde konut satışları 2020 Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 209.7 artarak 190 bin 12 oldu. Bu dönemde ipotekli konut satışları yüzde 1287 artışla 101 bin 504 düzeyinde gerçekleşti. Toplam içinde ipotekli satışların payı yüzde 53.4 oldu. Diğer konut satışları Haziran'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 63.8 artışla 88 bin 508'e

HÜLYA GENÇ SERTKAYA
hulya.genc@paradergi.com.tr

ulaştı. Bu dönemde ilk defa satılan konut sayısı yüzde 152 artarak 58 bin 632'ye yükselirken, toplam konut satışları içinde ilk satışın payı yüzde 30.9 oldu. İkinci el konut satışları ise yüzde 244.9 artış göstererek 131 bin 380 düzeyinde gerçekleşti. Ocak-Haziran döneminde 624 bin 769 konut satışı gerçekleşerek, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23.5 artış gösterdi.

"NORMALLEŞME BAŞLADI"

Konut Geliştiricileri ve Yatırımcıları Derneği (Konutder) Yönetim Kurulu Başkanı Altan Elmas, Haziran ayı konut satış verilerine işaret ederek sektör olarak normalleşmeye "V" şeklinde başladıklarını vurguladı. Temmuz ayına da iyi başlan-

dığını belirten Elmas, "Daha birkaç ay da bu hareketliliğin devam edeceğini öngörüyoruz. Ancak kamu bankalarının 0.64 faiz oranını, bir yıl ödemesiz ve 15 yıl vadeli sunduğu bu mekanizmayı daha ne kadar devam ettireceği kritik bir konu" dedi.

Satışların ayda 200 bin olmasa bile 150-160 bin tempoyla 3-4 ay daha devam edilebilirse yeni konut üretimlerinin de görülmeye başlayacağını belirten Elmas, ilave bazı mekanizmalarla birinci el konut satışlarının daha cazip hale getirilmesi gerektiğini vurguladı.

SANAYİ ÜRETİMİ YÜKSELİŞE GEÇTİ

Sanayi üretimi endeksi salgının etkisiyle Mayıs'ta yıllık bazda gerilerken,

Haziran'da 190 bin 12 konut satıldı

	Haziran			Ocak-Haziran		
	2019	2020	Değ. (%)	2019	2020	Değ. (%)
Satış şekline göre toplam satış	61.355	190.012	209,7	505.796	624.769	23,5
İpotekli satış	7.319	101.504	1286,9	82.885	266.374	221,4
İlk el satış	2.490	32.412	1201,7	32.821	87.956	168,0
İkinci el satış	4.829	69.092	1330,8	50.064	178.418	256,4
Diğer satış	54.036	88.508	63,8	422.911	358.395	-15,3
İlk el satış	20.775	26.220	26,2	173.333	109.816	-36,6
İkinci el satış	33.261	62.288	87,3	249.578	248.579	-0,4
Satış durumuna göre toplam satış	61.355	190.012	209,7	505.796	624.799	23,5
İlk el satış	23.265	58.632	152,0	206.154	197.772	-4,1
İpotekli satış	2.490	32.412	1201,7	32.821	87.956	168,0
Diğer satış	20.775	26.220	26,2	173.333	109.816	-36,6
İkinci el satış	38.090	131.380	244,9	299.642	426.997	42,5
İpotekli satış	4.829	69.092	1330,8	50.064	178.418	256,4
Diğer satış	33.261	62.288	87,3	249.578	248.579	-0,4

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin sanayi devleri açıklandı

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 1968'den bu yana aralıksız gerçekleştirdiği ve sektör için en değerli verileri oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2019 sonuçları açıklandı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından açıklanan araştırmaya göre, 2019'da sanayinin zirvesinde 87 milyar 949 milyon TL üretimden satışlarla yine TÜPRAŞ yer aldı. Ford Otomotiv 37 milyar 71 milyon TL ile ikinciliğini, Toyota Otomotiv 25 milyar 851 milyon TL ile üçüncülüğünü korudu. Oyak Renault 24 milyar 635 milyon TL ile dördüncü oldu. Böylece ilk dört şirket, sıralaması geçen yıl ile aynı kaldı. Araştırmaya bu yıl ilk kez katılan Star Rafineri 20 milyar 831 milyon TL ile listeye beşinci sıradan girdi. Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2018'de 878 milyar TL olan üretimden satışlarını 2019'da yüzde 16.4 oranında artırarak 1 trilyon TL'nin üzerine çıkardı. İSO 500'ün ihracatı ise yüzde 2.4 artışla 73.5 milyar dolar oldu. İSO 500'ün sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 42 oldu. Katma değerdeki yüksek teknoloji yoğunluklu payı yüzde 6.9'a yükselirken, istihdam yüzde 1, Ar-Ge harcamaları yüzde 150'nin üzerinde arttı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan (ortada) ile Başkan Yardımcıları İrfan Özhamaratlı (solda) ve Sadık Ayhan Saruhan'ın katıldığı toplantıda, sanayi tarihini genç kuşaklara aktarmak için araştırmanın 1970 yılı sayısının orijinal baskısı da dağıtıldı.

bir önceki aya göre ise artarak dipten toparlanmanın işaretini verdi. TÜİK verilerine göre takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayi üretim endeksi Mayıs'ta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 19.9 azalışla 92.7 oldu. Sanayi üretimi takvim etkisinden arındırılmış verilerle Nisan'da 76.3 düzeyinde gerçekleşmişti. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 Mayıs'ta madencilik ve taşocaklığı sektörü endeksi geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14.2 azalarak 98.2, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 20.6 azalışla 92 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 13.3 azalışla 98.5 değerini aldı. Sanayi üretimi ara malında yüzde 17.8, sermaye malında yüzde 24.2 azalış gösterdi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayi üretimi Mayıs'ta bir önceki aya göre yüzde 17.4 artışla 77.9'dan 91.4'e yükseldi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) 60 piyasa katılımcısıyla gerçekleştirdiği Temmuz ayı beklenti anketine göre, GSYH 2020 yılı büyüme beklentisi bir önceki anket dönemine göre değişmeyerek yüzde 1.3 daralma şeklinde tahmin edildi.

Prof. Dr. M. Necat COŞKUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisat Bölümü Öğretim Üyesi

"İkinci çeyrek büyümesini olumlu etkileyecek"

Öncü göstergeler olarak sanayi üretim endeksi, ciro ve perakende satış endeksleri salgın döneminde geçen yıla göre ortaya çıkan sert düşüşün kademeli olarak iyileşeceğini gösteriyor. Mart ayındaki düşüşten sonra sanayi üretim endeksi Nisan'da dip noktasına geriledi ve sonrasında aylık yükselişler başladı. Benzer hareketlilik diğer endekslerde de sektörel farklılıklar ile görüldü. İyileşmenin kademeli olması ve salgına ilişkin belirsizliğin devam etmesi yılın ikinci yarısı için büyüme beklentilerini ihtiyatlı hedeflerde tutuyor. Konut satışlarında, faizlerin düşmesi ve kredi koşullarında iyileşmenin sonucunda mayıs ve haziran aylarında görülen sıçrama yılın ikinci çeyrek büyümesini olumlu etkileyecek.

Profesör. Dr. Abuzer PINAR / İstanbul Gedik Üniversitesi Rektör Yardımcısı

"Bir miktar cari açığa katlanmamız gerekebilir"

Merkez Bankası bundan sonraki toplantılarda bekleme tercih edebilir. Ekonominin bir miktar canlanması ile enflasyonda da bir hareketlenme var. Küçük Yukarı yönlü revizyon gerekebilir. İkinci çeyrekte küçümsen olacağı kesin gibi. Ancak karantina sonrasında hareketlenme ekonomik faaliyetlerin arttığına işaret ediyor. Bunun sonucunda da bir miktar cari açığa katlanmamız gerekebilir.

Dr. M. Levent YILMAZ / Polis Akademisi Öğretim Üyesi

"Politika faizinde değişiklik beklemiyorum"

Enflasyona ilişkin önceki hedeflerde pandemiyin etkilerini tam olarak gördüğümüzü söylemek mümkün değil. Pandemi ile ortaya çıkan tabloda enflasyonu önceki hedefler seviyesinde tutmanın çok mümkün görünmüyor. Bu, TCMB'nin yılsonu tahminini yukarı yönlü revize etmesine neden olabilir. TCMB'nin politika faizinde bir değişiklik yapmasını beklemiyorum. İlk çeyrek büyüme rakamları beklentinin altında gelmişti. İkinci çeyrek pandemiyin etkisi altında geçti. Mayıs'ta sanayi üretiminin yüzde 17.4 artışı, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında ciro endeksinin yüzde 12.5 yükselmesi de ikinci çeyrek rakamının tahminlerden biraz daha iyi olabileceğini işaret ediyor. Her ne kadar cari denge Mayıs'ta beklentilerin altında gerçekleşmiş olsa da Türkiye'nin zayıf karnı olan cari açığın makro ekonomik dengeleri bozmasına müsaade edilmemeli.

PARA | HABER

Mini istihdam paketi tamam

Mini istihdam paketiyle işten çıkarma yasağının süresi 30 Haziran 2021'e kadar uzatılabilir. Normal çalışmaya dönen işyerlerine üç ay prim teşviki verilecek. Cumhurbaşkanı bu süreyi altı aya kadar uzatabilecek...

HÜLYA GENÇ SERTKAYA

hulya.genc@paradergi.com.tr

TAMAMLAYICI emeklilik sistemini de içeren kapsamlı istihdam paketi taraflar arasında uzlaşma sağlanması için sonbahara kalırken, salgının ekonomik ve sosyal hayata etkilerini azaltmak amacıyla hazırlanan mini torba paket öncelikli olarak gündeme alındı. Bu hafta TBMM Genel Kurulu'nda görüşülmesi planlanan mini istihdam paketine göre, Cumhurbaşkanı'na, salgın döneminde istihdamı korumak amacıyla getirilen işten çıkarma yasağı ve beraberinde ücretsiz izne çıkarılana nakdi ücret desteğinin süresini ihtiyaç duyulması halinde her defasında en fazla üçer ay süreyle 30 Haziran 2021'e kadar uzatılabilme yetkisi verilecek. Teklifin aynen yasalasması durumunda belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona erme-

Dr. Ender DEMİR / İstanbul Kültür Üniversitesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

"İşverenlere 5 milyar TL yardım sağlanacak"

Teklif edilen yasal düzenlemenin temel amacı mevcut işgücü arzı ile işgücü talebini dengelemek ve iş ilişkisinin taraflarını asgari seviyede korumak. Bir yandan prim teşviki ile işverenlere üç ayda yaklaşık 5 milyar TL tutarında yardım sağlanırken, diğer yandan kısa çalışma ödeneği, nakdi ücret desteği ve fesih yasağı ile işçinin işinden olması, dolayısıyla işsizliğin artması engellenmeye çalışılıyor.

si, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri fesih engelinin (işten çıkarma yasağı) istisnaları arasında eklenecek.

SEKTÖREL BAZLI OLACAK

Kanun teklifiyle, bazı sektörlerde normalleşmenin farklılık arz etmesi nedeniyle kısa çalışma uygulamasının devamı "sektörel bazlı" hale getirilecek. Cumhurbaşkanı'na 31 Aralık 2020'ye kadar bu konuda yetki verilecek.

AK Parti milletvekillerinin imzasını taşıyan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi. Teklife göre, kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteğinden yararlananlar, çalıştıkları işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine döndüklerinde, 31 Aralık 2020'yi geçmemek üzere üç ay süreyle işverene prim desteği verilecek. Destek İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak. Cumhurbaşkanı üç aylık prim desteği süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetkili olacak. Bu düzenlemenin kapsamına yaklaşık 5.3 milyon kişinin girmesi, maliyetinin aylık 4 milyar TL, üç aylık 12 milyar TL olacağı ifade ediliyor. Üç aylık maliyetin 5-7 milyar TL arasında olacağını ifade edenler de var.

SOMA MADENCİLERİNE TAZMİNAT

Teklifte göre 50'den az çalışanı bulunan az tehlikeli işyerlerinin, 1 Temmuz 2020'de yürürlüğe giren iş sağlığı ve güvenliği personeli çalıştırma yükümlülüğü 31 Aralık 2023 tarihine kadar ertelenecek. Teklifte Soma'da 13 Mayıs 2014'te meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında, Işıklar, Atabacası ve Ge-

Gürsel BARAN / Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı

"Önemli ve tamamlayıcı bir adım"

İstihdama ilişkin hazırlanan kanun teklifi salgınla mücadele sürecinde önemli ve tamamlayıcı bir adım. Hayata geçirilen kısa çalışma, işçinin işe devamını sağlarken işvereni mali anlamda destekleyen önemli bir uygulama idi. Birçok işveren bu olaktan faydalandı. Teklifteki normal çalışmaya dönenlere verilecek prim desteği ile iş sağlığı ve güvenliği yükümlülüklerinin ertelenmesi de işverenlerimiz için olumlu bir gelişme olacaktır.

ventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanlara, yasanın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla iki ay içinde müracaat etmeleri sonrasında tazminatları, altı ay içinde Türkiye Kömür İşletmeleri'nce ödenecek. Bu düzenlemeden yaklaşık 830 maden işçisi yararlanacak. 13.3 milyon TL'lik faizliyle birlikte kıdem tazminatının toplam tutarı yaklaşık 27.8 milyon TL'lik bir tutara tekabül ediyor.

Nurettin ÖZDEBİR / Ankara Sanayi Odası (ASO) Yönetim Kurulu Başkanı

"Destek bir yıla kadar uzatılabilir"

Meclis'teki istihdam paketi ile iş sağlığı ve iş güvenliği istihdamını zorunlu kılan uygulamaların ertelenmesi, bu dönemde firmalarımıza ilave maliyetin önüne geçmesi yönüyle oldukça yerinde bir karar. Düzenleme özellikle daralmanın ciddi şekilde yaşandığı imalat sanayi sektörlerini kapsayacak şekilde uygulanmalı. Normal çalışmaya dönen firmalara toplam altı aya kadar verilebilecek sigorta prim desteğinin bir yıla uzatılabilmesine yönelik Cumhurbaşkanı'na yetki tanınması yerinde olacaktır.

